

Ceip. MILLADOIRO. Malpica.

Programa para Formación de Usuarios e a Educación Documental da Biblioteca Escolar

Proxecto educativo de Centro (PEC) 1.999-2.000

Situados no marco de reflexión de para que vale a lectura, concluímos que non abonda con *aprender a ler*, obxectivo tradicional da escola primaria, senon que é necesario *ler para aprender*.

¿Cómo?. Cada vez máis o mundo que nos rodea é o mundo da información, da palabra impresa, das comunicacións... ninguén pode apoderarse de toda a información porque cada día se xeneran toneladas dela, porque os saberes se tranforman constantemente... cada vez é máis claro que quen sabe onde buscar, e quen sabe interpretar o que atopa está en mellores condicións para conseguir o que pretende.

Nesta onda, o Ceip. Milladoiro ten marcados dous grandes obxectivos relacionados coa lectura, en xeral, e a procura de información , en particular. A saber:

- 1.- Facer medrar nos nosos escolares o gusto pola lectura recreativa: ler porque sí, porque me gusta, porque o paso ben... Aquí enmarcaríamos todas aquelas actividades que levamos a cabo relacionadas coa Animación á Lectura.
- 2.- Ensinarlles a moverse polo mundo da información proporcionándolles os coñecementos precisos para seren capaces de atopar o que buscan. O mundo da información entendido no senso máis amplo: en calquera soporte (libros, xornais, CDs, internet...). Aquí cobran sentido todas aquelas actividades que levamos a cabo relacionadas coa Formación de Usuarios de Bibliotecas, a Educación Documental e a Informática.

I. Funcións educativas da Biblioteca Escolar

I.-Segundo o *Manifesto da UNESCO para as mediatecas escolares, 1979*

- Dotar ós estudantes das técnicas e habilidades necesarias para que sexan capaces de obter e utilizar a máxima diversidade de recursos e servizos
- Educalos para ser toda a súa vida usuarios de biblioteca co obxectivo de disfrutar, informarse e aprender continuamente

II.-Segundo o *Manifesto da Biblioteca Escolar, UNESCO/IFLA, 1999*

- Crear e fomentar nos rapaces o hábito e o gusto por ler, por aprender e por utilizar as bibliotecas ó longo de toda a súa vida-
- Ofrecer oportunidades de crear e usar a información para adquirir coñecementos, comprender, desenvolver a imaxinación e entreterse
- Ensinar ó alumnado as habilidades para avaliar y utilizar a información_en calquera soporte, formato o medio, tendo en conta a sensibilidade polas formas de comunicación presentes na súa comunidade

III.-Segundo as *Conclusións do Encontro Nacional sobre Bibliotecas Escolares. Madrid Marzo 1997*

" A biblioteca escolar ten unha serie de funcións educativas que afectan en xeral á formación integral da persoa y en concreto ó deseño, desenvolvemento e innovación curricular. Entre outras:

Formación na busca análise e tratamento da información e a documentación"

2. Características da Formación de Usuarios na Biblioteca Escolar . Ed. Infantil e Primaria

Cánda: a través de toda a etapa educativa

Ónde: na aula e na biblioteca (escolar e pública)

Quén: polo profesor e o bibliotecario, conxuntamente

Cómo: en relación coas necesidades curriculares dos alumnos y cos seus intereses particulares

Qué: en relación ás fontes de información impresas y electrónicas y en relación ó fomento da lectura

3. Biblioteca escolar e currículo

- Integrada nos procesos pedagóxicos do centro (Proxecto educativo, Proxecto curricular e programación)
- Espacio e recurso esencial para garantir a articulación dos contidos transversais y, en especial o desenvolvemento do relativo á tecnoloxía da información
- Cun proxecto marco propio y cunha programación para tódolos niveles educativos

4.-Obxectivos xerais da formación de usuarios

- -Utilizar autonomamente a biblioteca como recurso informativo e para o lecer
- -Dominar os procedementos de busca da información en entornos manuais e informatizados.
- -Utilizar correctamente e de maneira eficaz as fontes de información.
- -Seleccionar criticamente a información en función da súa orixe e en relación cas súas propias necesidades.
- -Ser lectores eficaces e tomarlle gusto á lectura.

5.-As necesidades dos usuarios en relación ó traballo documental

1: O planeamento da busca

- -obxecto do traballo
- -planificación (facetamento)
- -obxectivo da busca (para un mural, para unha viaxe, para un traballo, para una pregunta...)
- -delimitación do tema
- -detección dos centros de información

Esta fase pode levarse a cabo na aula ordinaria.

2. O acceso á biblioteca e ás fontes

- Formulación da busca.
- Busca nos catálogos
- Descodificación dos rexistros documentais
- Localización dos documentos
- Selección dos documentos
- Consulta dos documentos

3. A explotación da información

- Restitución da información
- Avaliación

7.Os obxectivos específicos da Educación Documental

3.1.- O planeamento da busca

3.2.- O acceso á biblioteca

3.2.1.-Introducción á biblioteca como recurso informativo

3.2.1.a.-Ed. Infantil

3.2.1.b.-Ed. Primaria

3.2.2.-A busca e a localización da información na biblioteca

3.2.2.a.-Ed. Infantil

3.2.2.b.-Ed. Primaria

3.2.3.-A consulta dos materiais

3.2.3.a.-Ed. Infantil

3.2.3.b.-Ed. Primaria

3.3- A restitución da información

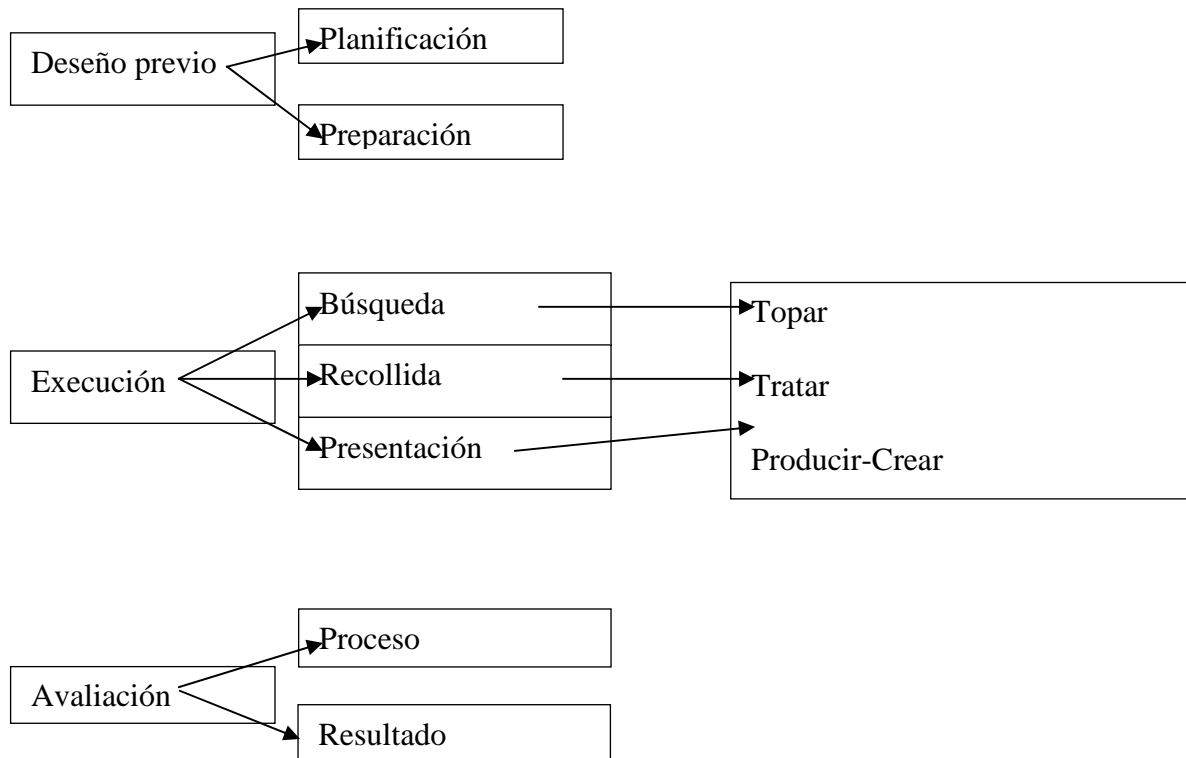
EDUCACIÓN INFANTIL SEGUNDO CICLO	
QUE ENSINAR	ACTIVIDADES
<p><i>.Estudio das fontes de información</i></p> <p>-Considerar os documentos impresos como fontes de información.</p> <p>-Introducir na aula distintas fontes de información.</p>	<p>-Xogar a identificar nos libros e carteis os obxectos e as accións da vida cotiá.</p> <p>-Contarlles historias usando o libro como fonte.</p> <p>-Reforzar a narración oral con grabacións sonoras e rítmicas.</p>
<p><i>.Búsqueda da información</i></p> <p>-Distinguir a biblioteca da aula da biblioteca central.</p> <p>-Manter en orden o rincón de biblioteca.</p>	<p>-Visitar a biblioteca central.</p> <p>-Nomear responsables da biblioteca.</p>
<p><i>.Utilización dos materiais</i></p> <p>-Crear nos escolares a necesidade da consulta.</p>	<p>-Buscar información gráfica en libros seleccionados a partires dun centro de interés determinado.</p>

PRIMARIA. PRIMER CICLO	
QUE ENSINAR	ACTIVIDADES
<p><i>.Estudio das fontes de información</i></p> <p>-Distinción do tratamento temático en libros de ficción e documentais</p>	<p>-Seleccionar contos, narracións e libros de consulta sobre un tema concreto e comparar os resultados obtidos poñendo en evidencia os distintos tratamentos da información.</p>
<p><i>.Búsqueda da información</i></p> <p>-Recoñecer os rasgos formais das coleccións e a súa variedade</p> <p>-Identificar o título nas obras de ficción</p> <p>-Distinguir as funcións do autor e do ilustrador nas obras de ficción.</p>	<p>-Observar as distintas coleccións de ficción e determinar se existe un criterio de colección (uns mesmos personaxes, un único autor, un tema concreto...). Nos libros documentais observar se se trata dunha colección multitemática ou presenta un tema unitario.</p> <p>-Relacionar, na libreta de lector, os títulos dos libros lidos.</p> <p>-Buscar libros dun mesmo autor con debuxos de distintos ilustradores. E viceversa.</p>
<p><i>.Utilización dos materiais</i></p> <p>-Iniciar o hábito do préstamo individual dentro da biblioteca de aula.</p> <p>-Comprender a relación entre as informacións visuais e as correspondentes informacións textuais.</p>	<p>-Cada escolar deberá cubrir as súas fichas de préstamo.</p> <p>-Confeccionar un calendario mural dos días e horas reservados para o préstamo individual dentro da aula.</p> <p>-Relacionar, mediante fichas, algunhas ilustracións e os seus correspondentes pes de texto a partir de fotocopias previamente seleccionadas.</p>

PRIMARIA. SEGUNDO CICLO	
QUE ENSINAR	ACTIVIDADES
<p>.Estudio das fontes de información</p> <ul style="list-style-type: none"> -Identificar os distintos soportes informativos. -Coñecer o libro como principal fonte de información. 	<ul style="list-style-type: none"> -Clasificar os documentos obtidos nunha búsqueda realizada polo/a profesor/a, en función dos soportes (libros, videos, casetes, carteis, documnetos electrónicos...). -Taller do libro (elaboración de orixinais, impresión de textos, ilustracións, encadernación...)
<p>.Búsqueda da información</p> <ul style="list-style-type: none"> -Introducir o concepto de Biblioteca e a súa organización. -Iniciar o sistema de clasificación. -Coñecer a ubicación física dos materiais. -Introducir o hábito de utilizar os servicios de información. 	<ul style="list-style-type: none"> -Visionado de vídeos explicativos. -Mural de biblioteca no que se indiquen con frases cortas ou rimadas, aspectos funcionais ou organizativos. -Identificar os gómetes relativos ós distintos niveis de lectura. -Ordenar alfabéticamente unha colección. -Nun plano da BE, indicar a localización dos materiais segundo a clasificación real.
<p><i>.Utilización dos materiais</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Recoñecer as mencións de autor, ilustrador, editor... nos documentos. -Analizar os distintos niveis de información presentes nos documentos. -Identificar o tema dun libro a partires do sumario. -Utilizar os sumarios como sistema de localización da información. 	<ul style="list-style-type: none"> -Resear os datos dun libro na libreta de lector. -Comparar as informacións obtidas nun diccionario e nunha enciclopedia. -A partir de fotocopias de sumarios, determinar o tema dun libro dado. -Localizar unha información concreta a partires do sumario.

PRIMARIA. TERCER CICLO	
QUE ENSINAR	ACTIVIDADES
<p><i>.Estudio das fontes de información.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Coñecer o proceso de fabricación dun libro. -Distinguir os libros de consulta do conxunto de libros documentais. 	<ul style="list-style-type: none"> -Visitar unha imprenta. -Charlas a cargo de profesionais do libro: autores, ilustradores, editores, libreiros, bibliotecariso... -Analizar a concreción e a rapidez das respostas obtidas nunha consulta en ambos tipos de libros.
<p><i>.Búsqueda da información.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Identificar signaturas. -Distinguir as identificacións relativas a fondos de diferentes soportes. -Coñecer as primeiras subdivisións da CDU -Consultar o catálogo electrónico nos campos de: materia, autor, editorial e colección. 	<ul style="list-style-type: none"> -Decodificar unha signatura dada. -A partir de tres documentos sobre un mesmo tema en distinto soporte, comparar as fichas electrónicas no apartado UBICACIÓN. -Clasificar varios documentos en función da materia correspondente da CDU. -Buscar un tema concreto e localizar no catálogo os documentos que teñen esa entrada.
<p><i>.Utilización dos materiais.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Valorar os distintos niveis informativos que proporcionan as fontes. -Coñecer os recursos de organización e presentación dos coñecementos nun libro. -Analizar como fonte informativa os textos complementarios ós literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> -Comparar as informacións obtidas sobre un mesmo tema nunha enciclopedia e nunha monografía. -Identificar nun conxunto de libros: esquemas, glosario, recadro, gráfico, índice temático, citas e notas a pé de páxina. -Extraer as informacións que poden obterse no prólogo e/ou contraportada nun libro de ficción.

INVESTIGACIÓN DOCUMENTAL. FASES

Seminario de Biblioteca

Ceip. Milladoiro. MALPICA

